

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Факультет психології та соціальної роботи
Кафедра соціальної психології

Силабус курсу

СОЦІАЛЬНА ПРИКЛАДНА ПСИХОЛОГІЯ

Обсяг	3 кредити (90 годин)
Семестр, рік навчання	1 рік навчання
Дні, час, місце	Платформа zoom
Викладач (-і)	Кононенко Оксана
Контактний телефон	
E-mail	o.kononenko@onu.edu.ua
Робоче місце	кафедра соціальної психології
Консультації	Онлайн-консультації. четвер 14-16. Платформа zoom
Комунікація	Здійснюється через очні зустрічі, Google Classroom, зустрічі он-лайн через Zoom, месенджери та електронну пошту

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни	Навчальна дисципліна «Соціальна прикладна психологія» вивчає питання, пов'язані з впливом соціальних факторів на поведінку та міжособистісні відносини людей, а також способи використання цього знання для вирішення конкретних проблем, що може включати вивчення впливу соціального оточення на прийняття рішень, формування та зміну уявлень та установок, а також розробку методів покращення комунікації, управління конфліктами тощо.
Місце дисципліни в освітній програмі:	Дисципліна відноситься до вибіркового курсів
Мета курсу.	Мета курсу - формування у здобувачів знань з психологічних закономірностей соціальної поведінки окремої особистості та різного роду груп, психологічних механізмів спілкування та взаємодії людей в соціумі, формування уявлень щодо психології соціальних явищ та процесів, а також вироблення практичних навичок професійної роботи майбутніх фахівців.
Завдання дисципліни:	<ul style="list-style-type: none"> - засвоєння здобувачами основних категорій, понять, найбільш відомих напрямків розвитку та основних методів соціальної психології; - розуміння засобів та способів соціально-психологічного впливу в процесі спілкування, особливостей групової діяльності, психологічних особливостей великих соціальних груп та масових явищ, особливостей сучасних прикладних соціально-психологічних досліджень; - засвоєння здобувачами зразків та оволодіння навичками налагоджувати взаємодію з різними типами особистостей, ефективно будувати процес комунікації, аналізувати власну

	<p>діяльність як складову колективної діяльності, відслідковувати різні групові явища та характеристики;</p> <ul style="list-style-type: none"> - освоєнні здобувачами досвіду психологічного аналізу ситуацій взаємодії «особистість – суспільство», «особистість – соціальна група», «особистість – особистість»; - закріпленні на практиці засобів соціально-психологічного впливу в процесі спілкування та ефективного будування процесів комунікації.
<p>Компетентності</p>	<p>Інтегральна компетентність - Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати значущі комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері психології, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.</p> <p>ЗК2. Здатність працювати в міжнародному контексті.</p> <p>ЗК4. Здатність розв'язувати комплексні проблеми психології на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.</p> <p>СК1. Здатність виокремлювати, систематизувати та прогнозувати актуальні психологічні проблеми, чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження.</p> <p>СК2. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у психології та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках, та забезпечувати якість виконуваних досліджень.</p> <p>СК5. Здатність оцінювати рівень власної фахової компетентності, саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, підвищувати професійну кваліфікацію, бути професійно мобільним.</p>
<p>Очікувані результати</p>	<p>РН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері психології / на межі предметних галузей, а також дослідницькі уміння, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з психології.</p> <p>РН2. Розуміти загальні принципи та методи психології, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері психології та у викладацькій практиці.</p> <p>РН3. Виокремлювати, систематизувати, розв'язувати, критично осмислювати та прогнозувати значущі психологічні проблеми, формулювати і перевіряти гіпотези, визначати чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження.</p> <p>РН8. Визначати свої професійні можливості та завдання підвищення професійної кваліфікації й професійної мобільності.</p> <p>РН9. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми психології державною та іноземною мовами, готувати результати досліджень у вигляді наукових публікацій.</p>

ОПИС КУРСУ

<p>Форми методи навчання</p>	<p><i>i</i> Курс буде викладений у формі лекцій (<u> 12 </u> год.) та практичних (<u> 12 </u> год.) занять, організації самостійної роботи здобувачів (<u> 66 </u> год.).</p> <p>Викладання та вивчення навчальної дисципліни здійснюється наступними методами:</p> <p>У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – словесні методи: лекція, пояснення, бесіда, обговорення, дискусія; – наочні методи: презентація, ілюстрація, демонстрація; – методи формування практичних умінь і особистісних якостей: виконання практичних завдань, вправи, підготовка презентацій і здійснення виступів перед аудиторією. <p>Самостійна робота включає роботу з текстовим матеріалом та виконання індивідуальних завдань: складання есе, реферату та підготовку презентацій.</p>
<p>Зміст навчальної дисципліни</p>	<p>Тема 1. Визначення галузі прикладної соціальної психології.</p> <p>Тема 2. Історичний контекст прикладної соціальної психології</p> <p>Тема 3. Методи дослідження в прикладній соціальній психології.</p> <p>Тема 4. Застосування соціальної психології до клінічної та консультативної психології.</p> <p>Тема 5. Застосування соціальної психології в організаціях.</p>
<p>Перелік рекомендованої літератури</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Горностай, П. П. <i>Психологія колективних травм: монографія</i>. Кропивницький. Імекс-ЛТД, 2023. 336 с. 2. Дембицька, Н. М.; Зубіашвілі, І. К.; Лавренко, О. В.; Мельничук, Т. І. <i>Молодь в умовах суспільних змін: монографія</i>/ за ред. Н. М. Дембицької, О. В. Лавренко. Київ–Львів : Видавець Вікторія Кундельська, 2021. 212 с. 3. Кальницька, Ю. С. (уклад.). <i>Соціальна психологія в Україні</i> [Електронний ресурс]. — Київ : ІСПП НАПН України, 2020. — Режим доступу: https://ispp.org.ua/wp-content/uploads/2021/01/text-all16062020ok.pdf 4. Найдьонова, Л. А.; Вознесенська, О. Л.; Дятел, Н. Л.; Умеренкова, Н. Ф.; Чаплінська, Ю. С.; Череповська, Н. І. <i>Інноваційні психологічні засоби розвитку медіаосвіти в умовах екстремальної дистанційності війни: методичний посібник</i>. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2023. 335 с. 5. Соціальна психологія : навч. посібн. / Волянюк Н. Ю., Ложкін Г. В., Винославська О. В., Блохіна І. О., Кононець М. О., Москаленко О. В., Боковець О. І., Андрійцев Б. В. Київ. 2019. 254 с. 6. Соціальна психологія: навчальний посібник/ В. М. Поліщук. - Суми: Університетська книга (Україна), 2021. – 271 с 7. Соціальний конфлікт: інноваційні комунікативні технології врегулювання: практичний посібник [Г. М. Бевз, І. В. Петренко, А. І. Гусев, В. І. Давидов, О. В. Івачевська, Н. С. Малєєва, О. Г. Цукур] / за наук. ред. Г. М. Бевз, І. В. Петренко; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології, 2020. 144 с. 8. Суший, О. В. (наук. ред.). <i>Психологічне забезпечення прогнозування соціальних процесів: монографія</i>. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2023. 171 с. 9. Татенко, В. О. <i>Соціальна психологія націєтворення: суб'єктно-</i>

вчинковий підхід : монографія. 2-ге вид., переробл. і допов. Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2021. 142 с.

10. Теоретичні напрями соціальної психології: навч. посібник / М. М. Слюсаревський, Н. В. Хазратова. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2020. – 104 с.

Додаткова

1. Власова Є. Соціальна психологія організацій та управління: навчальний посібник. Вид-во: Центра навчальної літератури. 2019. 396 с.
2. Основи соціальної психології : підручник для закладів вищої освіти / П. П. Горностай, М. М. Слюсаревський, В. О. Татенко, Т. М. Титаренко, Н. В. Хазратова та ін.; за ред. М. М. Слюсаревського. Київ : Талком, 2018. 580 с. Шахова О.Г.
3. Соціальна психологія особистості: Навчальний посібник. – Харків: «Контраст», 2019. – 116 с.
4. Applying Social Psychology .From Problems to Solutions Abraham P Buunk - University of Groningen, Netherlands Pieterneel Dijkstra - Freelance Social Psychologist
5. Mark Van Vugt - VU University Amsterdam, Netherlands, The University of Kent, UK, University of Southampton, UK <https://uk.sagepub.com/en-gb/eur/applying-social-psychology/book271856#reviews>
6. Steg, L., Keizer, K., Buunk, A. P., & Rothengatter, T. (Eds.). (2017). Applied Social Psychology: Understanding and Managing Social Problems (2nd ed.). Cambridge: Cambridge University Press. <https://www.cambridge.org/highereducation/books/applied-social-psychology/C5C0D45ED30EE4549AF74DAC7C60A136#overview>
7. Applied Social Psychology. Understanding and Addressing Social and Practical Problems. Edited by: Jamie A. Gruman - University of Guelph, Canada, Frank W. Schneider - University of Windsor, Ontario, Canada, Larry M. Coutts - L. M. Coutts & Associates, Ottawa, Canada <https://us.sagepub.com/en-us/nam/applied-social-psychology/book242500>
8. Applying Social Psychology. From Problems to Solutions. Abraham P Buunk - University of Groningen, Netherlands, Pieterneel Dijkstra - Freelance Social Psychologist, Mark Van Vugt - VU University Amsterdam, Netherlands, The University of Kent, UK, University of Southampton, UK <https://uk.sagepub.com/en-gb/eur/applying-social-psychology/book271856#description>
9. Journal of Applied Social Psychology <https://onlinelibrary.wiley.com/journal/15591816>

Інформаційні ресурси

1. Наукова бібліотека Одеського національного університету імені І.І. Мечникова <http://lib.onu.edu.ua/>
2. Науковий журнал «Психологія та соціальна робота» <http://lib.onu.edu.ua/psychologyua>
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського <http://nbuv.gov.ua>
4. Національна психологічна асоціація <https://www.npa-ua.org/>

	5. Українська психологічна асоціація https://www.upa.guru
	6. World Health Organization https://www.who.int/home
	7. American Psychological Association (APA) https://www.apa.org/

ОЦІНЮВАННЯ

При вивченні навчальної дисципліни здійснюється поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться з метою визначення рівня підготовленості здобувача з певних тем, розділів робочої навчальної програми, якості виконання конкретних завдань та здійснюється впродовж семестру під час проведення аудиторних занять (лекції, практичні заняття) та при виконанні самостійної роботи.

Об'єктом поточного оцінювання є:

- програмний матеріал, який викладається на лекціях;
- питання і проблеми, що розглядаються та обговорюються на практичних заняттях;

- програмний матеріал для самостійного вивчення, який передбачений робочою програмою та включає: реферати, презентації, практичні завдання.

Форма підсумкового контролю – залік. Залік виставляється за результатами роботи здобувача впродовж усього семестру. Підсумкова оцінка визначається як проста сума балів за результатами поточного контролю за 100-бальною шкалою.

Здобувач одержує підсумкову оцінку за залікову навчальну дисципліну, якщо за результатами поточного контролю він набрав 60 і більше балів.

Якщо за результатами поточного контролю здобувач набрав менше 60 балів, він повинен виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів одержати відповідну кількість залікових балів із дисципліни.

Якщо за результатами поточного контролю здобувач набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він також може виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів підвищити свою підсумкову оцінку з дисципліни.

Оцінювання знань (розподіл балів) здобувачів

Метод	Форма	Бали	максимум
Поточний контроль	Робота на практичних заняттях	10 балів	60
Самостійне завдання	Презентація Реферат Есе Практичне завдання	10 балів	40
Разом за дисципліну			100

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Відмінно (10 балів за тему)	Оцінюється робота здобувача, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки, залучає до підготовки як основну, так і додаткову літературу (монографії, періодичні видання, першоджерела, тощо). Може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання практичного завдання й оцінити результати власної практичної

	діяльності; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу;
Добре (7-8 бали за тему)	Оцінюється робота здобувача, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, послуговується науковою термінологією, залучає основну і додаткову літературу. За зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
Задовільно (5-6 бали за тему)	Оцінюється робота здобувача, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, допускає істотні неточності та помилки. Може використовувати знання для стандартних практичних ситуацій, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання
Незадовільно можливістю відпрацювання (1 бал за тему)	3 Оцінюється робота здобувача, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни. Планує та виконує частину практичних завдань, відсутні сформовані уміння та навички.

Самостійна робота здобувачів.

форми	методи контролю	строки здачі завдань
Підготовка презентації	<u>презентація</u>	<i>Тему та строк</i>
Складання реферату	<u>реферат</u>	<i>виконання обговорює з</i>
Підготовка есе	<u>есе</u>	<i>викладачем.</i>

є можливість зарахування результатів неформальної освіти (варіанти та форми отриманні неформальної освіти прописано в робочій програмі).

Критерії оцінювання самостійної роботи

Вид	Максим к-сть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Презентація	10	відповідність змісту доповіді здобувача та/або оригінальність візуального представлення відповідному навчальному матеріалу.
Реферат	10	здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела.
Есе	10	здатність продемонструвати розвиток власної думки, зосереджений на обговорюваній проблемі висловлювання; продемонструвати дотримання лексичних, фразеологічних, граматичних і

ПОЛІТИКА КУРСУ

<i>Політика щодо дедлайнів та перекладання</i>	Роботи, виконання і здача яких здійснюється з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перекладання заліку можливе із дозволу деканату за наявності поважних причин або за письмовою заявою (апеляцією) здобувача до декана
<i>Політика щодо академічної доброчесності:</i>	Здобувачі повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І.Мечникова http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf . У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.
<i>Політика щодо відвідування та запізень:</i>	Роботи, виконання і здача яких здійснюється з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перекладання заліку можливе із дозволу деканату за наявності поважних причин або за письмовою заявою (апеляцією) здобувача до декана
<i>Мобільні пристрої</i>	Дозволяється використання мобільних пристроїв на практичних заняттях за необхідності групової роботи у спеціальних Додатках.
<i>Поведінка в аудиторії:</i>	Всі здобувачі беруть активну участь у заняттях: опитуваннях, дискусіях, під час практичних занять. Виконують всі навчальні завдання вчасно, відповідно до робочої навчальної програми. Всі здобувачі повинні дотримуватимуться правил поведінки в аудиторії на засадах партнерських стосунків, взаємоповаги, взаємопідтримки та взаємодопомоги.